FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (första avdelningen)
den 13 december 1999 *

I de förenade målen T-190/95 och T-45/96,

Société de distribution de mécaniques et d'automobiles (Sodima), bolag bildat enligt fransk rätt i konkurs, Istres (Frankrike), företrätt av advokaten Dominique Rafoni, konkursförvaltare, och, i detta förfarande, av advokaten Jean-Claude Fourgoux, Paris, delgivningsadress: advokatbyrån Pierrot Schiltz, 4, rue Béatrix de Bourbon, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, inledningsvis företrädd av juridiske rådgivaren Giuliano Marenco och Guy Charrier, nationell tjänsteman med förordnande vid kommissionen, sedan av Guiliano Marenco och Loïc Guérin, nationell tjänsteman med förordnande vid kommissionen, båda i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en talan om i första hand fastställelse av att kommissionen i strid med sina skyldigheter har underlåtit att ta ställning till sökandens klagomål grundat på artikel 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) och kommissionens förordning (EEG) nr 123/85 av den 12 december 1984 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper av försäljnings- och serviceavtal för motorfordon (EGT L 15, s. 16; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 56), i andra hand ogiltigförklaring av det påstådda underförstådda beslutet att inte lämna ut handlingar i ärendet till sökanden, i tredje hand ogiltigförklaring av det påstådda underförstådda beslutet att förena sökandens klagomål med andra klagomål samt i fjärde hand ersättning av skada,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

sammansatt av ordföranden B. Vesterdorf samt domarna J. Pirrung och M. Vilaras,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 2 mars 1999,

följande

Dom

Bakgrund och förfarande

1 Sökanden, bolaget Société de distribution de mécaniques et d'automobiles (nedan kallat Sodima), har sedan år 1984 varit verksamt som återförsäljare av bilar av märket Peugeot. Återförsäljningsavtalet sades upp av Automobiles Peugeot SA, som tillverkar bilar av märkena Peugeot och Citroën (nedan kallat PSA), vid ett datum som inte framgår av handlingarna i målet. Den 17 december 1992 ställde sökanden in betalningarna. Den 24 juli 1996 försattes bolaget i konkurs.

. . .

2 En tvist är anhängig vid fransk domstol mellan sökanden och PSA, i vilken sökanden har yrkat att PSA skall förpliktas att betala 14 miljoner FF till sökanden.

3 Den 1 juli 1994 ingav sökanden ett klagomål till kommissionen mot PSA med stöd av artikel 3.2 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT 13, 1962, s. 204, svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 8, nedan kallad förordning nr 17). Sökanden gjorde gällande att det återförsäljningsavtal som bolaget hade ingått stred mot artikel 85 i EG-fördraget (nu artikel 81 EG) och kommissionens förordning (EEG) nr 123/85 av den 12 december 1984 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper av försäljnings- och serviceavtal för

motorfordon (EGT L 15, s. 16; svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 56), både i fråga om avtalets ordalydelse och dess genomförande. Sökanden bad kommissionen att återkalla det gruppundantag som beviljats i enlighet med artikel 10 i ovannämnda förordning nr 123/85 av den 12 december 1984 och artikel 8 i förordning nr 17 samt besluta om interimistiska åtgärder.

4 Den 5 augusti 1994 skickade kommissionen Sodimas klagomål till PSA för synpunkter, tillsammans med en förteckning över det bevismaterial som Sodima hade företett. Den 26 oktober 1994 skickade kommissionen, som hade mottagit flera liknande klagomål, en begäran om upplysningar enligt artikel 11 i förordning nr 17 till PSA.

5 Eftersom PSA hade begärt att få ta del av samtliga de handlingar som Sodima hade ingett, frågade kommissionen sökanden om den motsatte sig detta med hänsyn till skyddet för affärshemligheter. Sökanden gav sitt medgivande men motsatte sig emellertid att handlingarna delgavs tredje parter eller användes i andra förfaranden vid kommissionen.

6 Genom skrivelse av den 13 december 1994 och av den 16 januari 1995 samt därefter genom skrivelse av den 23 januari, av den 7 februari och av den 1 mars 1995 begärde sökanden att kommissionen skulle översända den begäran om upplysningar som hade skickats till PSA samt PSA:s yttrande över sökandens klagomål. Sökanden erhöll inget svar på dessa skrivelser.

7 Den 15 februari 1995 svarade PSA på kommissionens begäran om upplysningar men motsatte sig att bolagets svar skulle delges sökanden av det skälet att det var fråga om affärshemligheter. Den 27 februari 1995 skickade PSA en skrivelse till kommissionen, i vilken bolaget tog ställning till sökandens klagomål.

8 I en skrivelse av den 14 mars 1995 anmodade sökanden kommissionen enligt artikel 175 i fördraget att snarast möjligt ta ställning.

9 Den 12 oktober 1995 väckte sökanden talan i mål T-190/95, vilken kompletterades med en inlaga av den 17 maj 1996. Genom särskild handling av den 8 december 1995 gjorde kommissionen en invändning om rättegångshinder. Förstainstansrätten beslutade den 30 januari 1997 att invändningen om rättegångshinder skulle prövas i samband med att talan prövades i sak.

10 Genom skrivelse av den 4 januari 1996 anmodade sökanden på nytt kommissionen att skicka ett meddelande om anmärkningar till PSA.

11 Den 27 mars 1996 väckte sökanden talan i mål T-45/96.

12 Den 27 januari 1997 tillställde kommissionen sökanden ett meddelande enligt artikel 6 i kommissionens förordning nr 99/63/EEG av den 25 juli 1963 om sådana förhör som avses i artikel 19.1 och 19.2 i rådets förordning nr 17 (EGT 127, 1963, s. 2268, svensk specialutgåva, område 8, volym 1, s. 32, nedan kallad förordning nr 99/63). I meddelandet tillkännagav kommissionen sin avsikt att avslå klagomålet. Som bilaga till denna skrivelse skickade kommissionen med de upplysningar från PSA som inte utgjorde affärshemligheter. Den 13 mars 1997 svarade sökanden att den inte kunde inkomma med sitt yttrande på ett vederbörligt sätt på grund av att den endast hade tillställts handlingarna i ärendet till viss del.

13 Genom beslut av den 5 januari 1999 avslog kommissionen klagomålet. Sökanden väckte talan mot detta beslut (mål T-62/99).

14 Ordföranden på förstainstansrättens första avdelning beslutade den 21 januari 1999 att förena målen T-190/95 och T-45/96 vad gällde det muntliga förfarandet och domen.

15 Parterna utvecklade sin talan och besvarade förstainstansrättens frågor vid den muntliga förhandlingen den 2 mars 1999.

16 Genom skrivelse, som inkom till förstainstansrättens kansli den 25 mars 1999, har sökanden begärt att mål T-62/99 skall förenas med förevarande förenade mål. Sökanden har anfört att den skulle avstå från yrkandet om fastställelse av kommissionens passivitet för det fall detta yrkande förenades med mål T-62/99.

17 Eftersom förevarande mål är klara för avgörande, anser förstainstansrätten att det saknas anledning att genomföra den begärda föreningen.

Parternas yrkanden

18 I mål T-190/95 har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

— fastställa kommissionens passivitet,

— ogiltigförklara det underförstådda beslutet om att vägra lämna ut handlingar,

— ogiltigförklara det underförstådda beslutet att förena ärendena,

— fastställa kommissionens utomobligatoriska ansvar och fastslå att den skall ersätta skadan med 200 000 EUR om året räknat från och med den 14 mars 1995, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

19 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan,

— i andra hand

— förklara att talan saknar föremål eller i vart fall ogilla talan vad beträffar kommissionens passivitet och utomobligatoriska ansvar,

— ogilla talan vad beträffar yrkandet om ogiltigförklaring av de påstådda underförstådda besluten om att vägra lämna ut handlingar i ärendet och om att förena ärenden, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

20 I mål T-45/96 har sökanden yrkat att förstainstansrätten skall

— fastställa kommissionens passivitet,

— ogiltigförklara det underförstådda beslutet om att vägra lämna ut handlingar,

— ogiltigförklara det underförstådda beslutet om att förena ärendena,

— fastställa kommissionens utomobligatoriska ansvar och fastslå att den skall ersätta skadan med 200 000 EUR om året räknat från och med den 14 mars 1995, och

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

21 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

— i första hand avvisa och i andra hand ogilla passivitetstalan och talan om ogiltigförklaring, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Upptagande till sakprövning av talan i mål T-190/95

Passivitetstalan

Parternas argument

22 Kommissionen anser att passivitetstalan har väckts för sent och i andra hand att det inte längre finns något föremål för talan, eftersom kommissionen har skickat ett meddelande till sökanden enligt artikel 6 i förordning nr 99/63.

23 Sökanden har anfört att talan skall skall tas upp till sakprövning med tillämpning av principen om skydd för berättigade förväntningar. Den omständigheten att förstainstansrättens kansli har underrättat kommissionen om att talan har väckts kan, enligt sökanden, för övrigt anses vara en ny anmodan, vilket innebär att villkoren för att tillämpa artikel 175 andra stycket i EG-fördraget (nu artikel 232 andra stycket EG) är uppfyllda.

Förstainstansrättens bedömning

24 Den anmodan som sökanden har skickat till kommissionen är daterad den 14 mars 1995. Det framgår inte av handlingarna i målet när kommissionen mottog denna skrivelse, men sökanden har inte bestritt att den tidsfrist om sammanlagt fyra månader som anges i artikel 175 andra stycket i fördraget hade löpt ut vid den tidpunkt då sökanden väckte talan.

25 Sökanden kan inte åberopa principen om skydd för berättigade förväntningar som hinder för tillämpning av artikel 175 andra stycket i fördraget med hänvisning till sökandens kontakter med kommissionen efter att anmodan hade skickats. Tidsfristerna för att väcka talan tillhör nämligen tvingande rätt och är inte något som domstolarna eller parterna kan råda över (se förstainstansrättens beslut av den 3 februari 1998 i mål T-68/96, Polyvios mot kommissionen, REG 1998, s. II-153, punkt 43). Uttalanden som kommissionen har gjort i sin skriftväxling med sökanden eller offentliga ställningstaganden från institutionens sida kan följaktligen inte ha någon betydelse för frågan huruvida talan skall tas upp till sakprövning.

26 De uttalanden som sökanden har åberopat i förevarande mål hänvisar under alla omständigheter till kommissionens planerade handläggning av klagomålet och kommissionens åtgärder inom bilsektorn i allmänhet, men innehåller inga uppgifter som kan ge upphov till oklarheter med avseende på den tidsfrist för att väcka talan som föreskrivs i artikel 175 andra stycket i fördraget.

27 Sökanden kan inte heller åberopa domstolens dom av den 16 februari 1993 i mål C-107/91, ENU mot kommissionen (REG 1993, s. I-599). Denna dom rör inte den ifrågavarande tidsfristen, utan frågan om anmodan har skickats till den berörda gemenskapsinstitutionen inom en rimlig tidsfrist, vilket är en helt annan sak (se punkterna 23 och 24 i domen).

28 Slutligen utgör såväl lydelsen av som systematiken i artikel 175 i fördraget hinder mot att en underrättelse om att talan har väckts skall anses vara en anmodan.

29 Passivitetstalan skall följaktligen avvisas.

Upptagande till sakprövning av talan om ogiltigförklaring

Parternas argument

30 Sökanden anser att den omständigheten att kommissionen inte lät höra av sig efter att ha mottagit sökandens skrivelse av den 14 mars 1995 utgör ett underförstått beslut som har karaktären av en rättsakt mot vilken talan kan väckas och att kommissionen även har fattat ett underförstått beslut om att förena de olika klagomålen.

Förstainstansrättens bedöming

31 Det skall erinras om att endast åtgärder som medför bindande rättsverkningar som kan påverka sökandens intressen genom att väsentligt förändra dennes rättsliga ställning utgör rättsakter eller beslut som kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring i den mening som avses i artikel 173 i EG-fördraget (nu artikel 230 EG i ändrad lydelse) (se dom av den 11 november 1981 i mål 60/81, IBM mot kommissionen, REG 1981, s. 2639; svensk specialutgåva, volym 6, s. 225, punkt 9). Enbart den omständigheten att en institution inte låter höra av sig kan inte medföra sådana verkningar, förutom när denna följd uttryckligen föreskrivs i en gemenskapsrättslig bestämmelse.

32 I vissa särskilda fall föreskriver gemenskapsrätten att den omständigheten att en institution inte har låtit höra av sig skall jämställas med ett beslut när institutionen har anmodats att ta ställning och den inte har uttalat sig inom en

viss tidsfrist. I avsaknad av sådana uttryckliga bestämmelser som fastställer en tidsfrist inom vilken ett beslut skall anses ha fattats och som anger vad beslutet skall anses innehålla, kan en institutions passivitet inte jämställas med ett beslut, eftersom det rättsmedelssystem som inrättats genom fördraget annars skulle ifrågasättas.

33 Förordningarna nr 17 och nr 99/63 föreskriver emellertid inte att den omständigheten att kommissionen inte har låtit höra av sig efter att ha mottagit en begäran om att få tillgång till handlingar skall jämställas med ett underförstått avlagsbeslut. Om klaganden inte erhåller något svar på sin begäran, kan denne antingen skicka en anmodan till kommissionen enligt artikel 175 i fördraget och, i förekommande fall, väcka passivitetstalan, eller åberopa varje eventuell rättsstridighet som följer av passiviteten inom ramen för en talan om ogiltigförklaring av det beslut som kommissionen har fattat efter att förfarandet har avslutats.

34 Härav följer att kommissionens underlåtenhet att bifalla sökandens begäran om att få tillgång till vissa handlingar inte kan betecknas som ett beslut mot vilket talan kan föras.

35 I förevarande mål förelåg det inte heller när talan väcktes någon rättsakt som kan tolkas som ett beslut att avslå en del av begäran, i analogi med den lösning som valts i domstolens dom av den 19 oktober 1995 i mål C-19/93 P, Rendo m.fl. mot kommissionen (REG 1995, s. I-3319), punkterna 28 och 29, och i förstainstansrättens dom av den 12 december 1996 i mål T-16/91 RV, Rendo m.fl. mot kommissionen (REG 1996, s. II-1827). Sökanden erhöll visserligen en del av de handlingar som den hade begärt som en bilaga till det meddelande enligt artikel 6 i förordning nr 99/63 som översändes i januari 1997. Eftersom detta översändande skedde efter att talan som är föremål för denna dom hade väckts, kan det inte ifrågasättas inom ramen för detta mål.

36 Vad därefter beträffar det påstådda underförstådda beslutet om att förena ärendena, är det tillräckligt att konstatera att sökanden inte har styrkt att ett sådant beslut har fattats. Sökanden har inte heller visat på vilket sätt en förening

av ärendena skulle vara till nackdel för sökanden. I synnerhet finns det ingen uppgift i handlingarna i målet som bekräftar påståendet om att kommissionen tillsände andra klaganden handlingar som sökanden hade ingivit.

37 Härav följer att talan om ogiltigförklaring skall avvisas.

Upptagande till sakprövning av skadeståndstalan

Parternas argument

38 Kommissionen har gjort gällande att skadeståndstalan skall avvisas av samma skäl som de som har angetts beträffande passivitetstalan. Kommissionen anser dessutom att ansökan inte uppfyller de villkor som uppställs i bestämmelserna i artikel 19 i EG-stadgan för domstolen, vilken enligt artikel 46 första stycket i denna stadga skall tillämpas på förstainstansrätten, och i artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler. Eftersom passivitetstalan har förlorat sitt föremål, gör sig samma sak gällande beträffande skadeståndstalan.

39 Sökanden har åberopat att de olika formerna av talan är oberoende av varandra. Sökanden anser att det inte framgår av domstolens rättspraxis — enligt vilken en passivitetstalan inte längre har något föremål när svarandeinstitutionen har tagit ställning under rättegången — att det inte har förelegat passivitet på ett tidigare stadium. Följaktligen har skadeståndstalan inte förlorat sitt föremål.

40 Sökanden har kritiserat kommissionen för att ha förhalat handläggningen av sökandens klagomål, trots att sökanden hade företett tillräcklig bevisning. Sökanden har gjort gällande att kommissionens passivitet medför att sökanden har lidit skada genom att handläggningen av det mål som har anhängiggjorts vid fransk domstol mot PSA angående betalning av bolagets skulder med 14 miljoner FF har fördröjts. Den skada som har orsakats av kommissionens passivitet kan uppskattas till ett belopp motsvarande 10 procents ränta på 14 miljoner FF, det vill säga till 200 000 EUR om året. Sökanden har tillagt att den inte kan begära ersättning av denna skada vid nationell domstol.

Förstainstansrättens bedömning

41 Enligt artikel 19 i domstolens stadga och artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler skall varje ansökan innehålla uppgifter om tvisteföremålet och en kortfattad framställning av grunderna för talan. Dessa uppgifter skall vara tillräckligt klara och precisa för att svaranden skall kunna förbereda sitt försvar och förstainstansrätten skall kunna pröva talan, i förekommande fall utan att ha tillgång till andra uppgifter. För att garantera rättssäkerheten och en god rättskipning krävs det, för att en talan skall kunna tas upp till sakprövning, att de väsentligaste faktiska och rättsliga omständigheter som denna grundas på åtminstone kortfattat men på ett sammanhängande och begripligt sätt framgår av innehållet i själva ansökan (se förstainstansrättens beslut av den 29 november 1993 i mål T-56/92, Koelman mot kommissionen, REG 1993, s. II-1267, punkt 21, och förstainstansrättens dom av den 6 maj 1997 i mål T-195/95, Guérin automobiles mot kommissionen, REG 1997, s. II-679, punkt 20).

42 För att uppfylla dessa krav måste en ansökan om ersättning för skador som har vållats av en gemenskapsinstitution innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera det handlande som sökanden lägger institutionen till last och skälen till att han anser att det finns ett orsakssamband mellan detta handlande och den

skada som han påstår sig ha lidit samt arten och omfattningen av denna skada (se förstainstansrättens dom av den 18 september 1996 i mål T-387/94, Asia Motor France m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-961, punkt 107).

43 I förevarande mål har sökanden i sina inlagor kritiserat kommissionen för att ha handlagt sökandens klagomål med fördröjning och har hävdat att denna fördröjning har vållat sökanden skada.

44 När det emellertid gäller arten och omfattningen av denna skada och orsakssambandet har sökanden endast hänvisat, utan närmare precisering, till en skadeståndstalan som den har väckt mot PSA vid fransk domstol. Sökanden har i detta sammanhang även hänvisat till "betalning av bolagets skulder", utan att närmare precisera grunden för sin talan i nationell rätt. Sökanden har inte heller angett på vilket stadium denna process befinner sig eller vilka grunder PSA har anfört till sitt försvar. Sökanden har visserligen hävdat att den inte kommer att kunna erhålla ersättning genom ett utslag från den nationella domstolen förrän kommissionen har bedömt sökandens klagomål, men den har emellertid inte på något sätt angett vilken konkret inverkan ett eventuellt beslut från kommissionen skulle ha på det beslut som den nationella domstolen skall fatta. Sökanden har dessutom nämnt en begäran om vilandeförklaring från PSA utan att dock närmare ange när och av vilka skäl denna begäran har ingetts. Den har inte heller angett vilka åtgärder som denna begäran har föranlett eller skulle kunna föranleda.

45 Det är således inte möjligt att på grundval av ansökan bedöma arten och omfattningen av den skada som sökanden påstår sig ha lidit, och inte heller att fastställa orsakssambandet mellan den påstådda skadan och kommissionens ifrågasatta agerande. Ansökan ger således varken förstainstansrätten möjlighet att utöva sin prövningsrätt eller kommissionen möjlighet att förbereda sitt försvar.

46 Härav följer att kraven i artikel 19 i domstolens stadga och artikel 44.1 c i förstainstansrättens rättegångsregler inte är uppfyllda.

47 Skadeståndstalan skall följaktligen avvisas.

Mål T-45/96

Passivitetstalan

48 Det finns inte längre något föremål för passivitetstalan, dels på grund av att kommissionen den 27 januari 1997 har tillsänt sökanden ett meddelande enligt artikel 6 i förordning nr 99/63, dels på grund av att ett slutgiltigt beslut att avslå sökandens klagomål har fattats den 5 januari 1999.

49 Det saknas således anledning att pröva passivitetstalan.

Talan om ogiltigförklaring och skadeståndstalan

50 I målen T-45/96 och T-190/95 har sökanden framställt identiska yrkanden, som avser samma påstådda beslut och ersättning av samma skada. Till stöd för dessa yrkanden har sökanden åberopat samma grunder och argument.

51 Härav följer att talan om ogiltigförklaring och skadeståndstalan i mål T-45/96 skall avvisas av samma skäl som angetts vid prövningen av mål T-190/95.

Rättegångskostnader

52 Eftersom sökanden har tappat mål T-190/95, skall den förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna i detta mål enligt artikel 87.2 i förstainstansrättens rättegångsregler.

53 I mål T-45/96 saknas anledning att pröva passivitetstalan, och förstainstansrätten kan således besluta om rättegångskostnaderna enligt vad den finner skäligt i enlighet med artikel 87.6 i rättegångsreglerna. Sökanden har däremot tappat målet i den del det avser ogiltigförklaring och skadestånd. Under dessa omständigheter anser förstainstansrätten att artikel 87.3 i rättegångsreglerna skall tillämpas, och rätten beslutar att vardera parten skall bära sin rättegångskostnad.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

följande dom:

1) **Talan i mål T-190/95 avvisas.**

2) **Det saknas anledning att pröva passivitetstalan i mål T-45/96.**

3) **Talan i mål T-45/96 avvisas i övrigt.**

4) **Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna i mål T-190/95. Vardera parten skall bära sin kostnad i mål T-45/96.**

Vesterdorf Pirrung Vilaras

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 13 december 1999.

H. Jung B. Vesterdorf

Justitiesekreterare Ordförande